

Informatie Leemputten van Staverden

Hoe bijzonder de Leemputten van Staverden zijn, blijkt wel uit het feit, dat er mondjesmaat, een paar keer per jaar, het terrein opengesteld wordt voor excursies. De Leemputten omvaten 33 hectare, bestaande uit o.a. een complex voormalige kleiputten in zowel open terrein als in een bosgedeelte. Daarnaast bestaat het gebied uit een droog en zuur gedeelte met struikheide.

Vanwege het hier en daar opduiken van leem aan de oppervlakte én het opnieuw creëren van leemdepôtplekken heeft zich de laatste tientallen jaren een rijke flora gevestigd, waarin voor het binnenland zeldzame soorten als Moeraswespenorchis en Parnassia. Door al dat gewroet en gegraveerd is een gradiëntrijk mozaïek ontstaan van leemarme- en leemrijke gronden, bijvoorbeeld langs de floristisch rijkgeschakeerde oevers, die zich momenteel in diverse ontwikkelingsstadia bevinden. Zo laten 2 jaar geleden opgeschoonde putten en oevers nu al 'n spektakel zien met soorten als loos blaasjeskruid, kleinste egelskop en stijve moerasweegbree. Ook hebben de Leemputten landelijke bekendheid om de Draadgentiaanassociatie, die hier zeer bestendig voorkomt en waarin dikwijls soorten opduiken als Wijdbloeiende rus en de laatste jaren massaal dwergvlas.

Het eerste beheersplan dateert uit begin jaren negentig van de vorige eeuw, inmiddels is een tweede beheersplan opgesteld, dat loopt tot 2008. Dit plan bestaat o.a. uit het verder terugdringen van het bos bestaande uit grove den, het opschonen van oude putten, het kleinschalig plaggen van leemrijke plekken en het opnieuw aanleggen van oevers (plas/dras-situaties), waarin we soorten kunnen aantreffen als moerashertshooi en pilvaren. Ik rep nog niet over de circa 35 soorten libellen en waterjuffers, over het talrijk voorkomen van de klokjesgentiaan mét gentiaanblauwtje en heideblauwtje en 6 soorten amfibieën en reptielen.

Overigens beperkt ons bezoek zich niet alleen tot de Leemputten; we bezoeken tijdens de lezing ook het zgn. *Verbrande Bos*, eigendom van de Stichting het Gelders Landschap, een gebied waarin zich een beenbreekheide heeft ontwikkeld, met tienduizenden exemplaren beenbreek en in de sloten het talrijk voorkomen van stijve moerasweegbree en vlottende bies. Het Verbrande bos is een natuurontwikkelingsgebied, dat in 1989 is aangelegd, na het rooien van grove den; in 1997 is een 2^e bosgedeelte geroid, waarvan de vegetatie zich nog in een pionierssituatie bevindt, met vele tientallen meters moeraswolfsklauw en witte snavelbies. In natte omstandigheden zijn kiemplanten ontdekt van koningsvaren, dubbelloof en moerasvaren.

De Leemputten van Staverden: een terrein waar je nooit op uitgekeken raakt!